

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

7. juli 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 156 (Alm. del) af 19. december 2016

Spørgsmål

Vil ministeren i tabelform redegøre for, hvor mange flere offentligt ansatte, der ville skulle ansættes i den offentlige sektor i 2025, hvis en 30-timers arbejdsuge indføres, og det forventede antal arbejdstimer skal følge det demografiske træk? Ministeren bedes oplyse antallet for den offentlige sektor samlet set, samt isoleret set for lærere, pædagoger, læger og sygeplejersker.

Svar

I Danmark er det som udgangspunkt arbejdsmarkedets parter, der aftaler de almindelige arbejdstidsregler, herunder længden af en normal arbejdsuge. Der er usikkerhed om, hvordan en aftale eller eventuel lovgivning fra central hånd om at nedsætte normalarbejdssugens længde til 30 timer vil virke i praksis, *jf. også Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 152 af 16. december 2016.*

Hvis det offentlige serviceniveau skal fastholdes i en situation, hvor arbejdstiden sættes ned, vil det som udgangspunkt kræve et uændret antal arbejdstimer i den offentlige sektor. Dermed vil en reduktion af normalarbejdssugens længde medføre et behov for flere offentligt ansatte. Hvor mange flere vil afhænge af, hvor meget reduktionen af normalarbejdssugen slår igennem på den gennemsnitlige arbejdstid. Dette er der betydelig usikkerhed om.

Hvis alle lønmodtagere nedsætter deres arbejdstid forholdsmæssigt svarende til en reduktion fra 37 til 30 timer, vil den gennemsnitlige arbejdstid reduceres med ca. 19 pct. – dette kaldes fuldt gennemslag i det følgende.

I *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 152 af 16. december 2016* foretages en vurdering af Enhedslistens forslag til 30 timers arbejdsuge. I svaret er der foretaget beregninger med et fald i den gennemsnitlige arbejdstid på 12,5 pct., hvilket kaldes delvist gennemslag i det følgende. I beregningen med 12,5 pct. er der taget udgangspunkt i forudsætninger fastlagt af Enhedslisten i notatet *Tid til mere – job til flere, Økonomisk baggrundsnotat om 30 timers arbejdsuge*, dog med en række justeringer, som Finansministeriet vurderer nødvendige. Det skal understreges, at dette blot skal ses som ét muligt udfald og ikke som et egentligt skøn fra Finansministeriets side over effekten af en reduktion af normalarbejdssugens længde.

Til illustration opgøres kravet til stigningen i antal offentligt ansatte i nærværende svar både i situationen, hvor de offentligt ansattes gennemsnitlige arbejdstid reduceres med 19 pct. (fuldt gennemslag), og hvor den reduceres med 12,5 pct. (delvist gennemslag).¹ Det forudsættes, som efterspurgt, at reduktionen i arbejdstiden i begge scenarier er fuldt indfaset i 2025.²

Det demografiske træk er et beregningsteknisk mål for den stigning i det offentlige forbrug, som svarer til uændrede reale offentlige serviceudgifter pr. bruger, når brugergrundlaget følger den demografiske udvikling.

I Konvergensprogram 2017 (KP17) er den offentlige beskæftigelse fremskrevet ud fra væksten i det offentlige forbrug, herunder ved en beregningsteknisk antagelse om en uændret lønandel i de offentlige forbrugsudgifter. Frem til 2020 er den reale forbrugsvækst afstemt med de lovgivne udgiftslofter, og efter 2020 følger de offentlige udgifter sædvanlige beregningstekniske antagelser, herunder at den offentlige beskæftigelse målt i timer følger det demografiske træk.

I KP17-fremskrivningen stiger antallet af arbejdstimer i den offentlige sektor med 2,8 pct. fra 2015 til 2025. Med uændret arbejdstid for offentligt ansatte vil dette betyde, at der i 2025 vil være ca. 805.000 offentligt ansatte, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Øget behov for offentligt ansatte i 2025 ved indførelse af 30 timers arbejdsuge

	Offentligt ansatte ved uændret gennemsnitlig arbejdstid	Øget behov for offentligt ansatte ved 12,5 pct. reduktion i gennemsnitlig arbejdstid		Øget behov for offentligt ansatte ved 19 pct. reduktion i gennemsnitlig arbejdstid	
	Personer	Personer	Pct.	Personer	Pct.
Samlet offentlig sektor	805.000	115.000	14	189.000	23

Anm.: Der er afrundet til nærmeste 1000 personer.

Kilde: KP17, Danmarks Statistik og egne beregninger.

Hvis de offentligt ansattes gennemsnitlige arbejdstid reduceres med 12,5 pct. (delvist gennemslag), vil der være behov for at ansætte yderligere ca. 115.000 personer, der i gennemsnit har samme (lavere) arbejdstid som de, der i forvejen er ansat. Dette svarer til en stigning på 14 pct., *jf. tabel 1*.

Med en reduktion i den gennemsnitlige arbejdstid på 19 pct. vil behovet for yderligere offentligt ansatte være ca. 189.000 personer, svarende til en forøgelse af antallet af offentligt ansatte på 23 pct.

¹ Der ses bort fra at der potentielt kan være forskel på, hvor meget offentligt og privat ansatte reducerer deres arbejdstid.

² I svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 152 af 16. december 2016 blev det forudsat, at reduktionen var fuldt indfaset i 2038 (svarende til Enhedslistens forudsætninger i *Tid til mere – job til flere, Økonomisk baggrundsnotat om 30 timers arbejdsuge*).

For at opgøre behovet for flere offentligt ansatte blandt de enkelte faggrupper, må der gøres forudsætninger om, hvordan de offentlige arbejdstimer fordeler sig på disse faggrupper i 2025.

De offentligt ansatte inden for de forskellige faggrupper fordeler sig på en række offentlige forbrugsområder, hvor det opgjorte demografiske træk udvikler sig forskelligt. Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser (Kvalitetsudvalget) foretog fremskrivninger af den offentlige efterspørgsel efter uddannet arbejdskraft, hvor der blev taget højde for, hvordan en række faggrupper blandt de offentligt ansatte er fordelt på forskellige offentlige forbrugsområder.³ Til fremskrivning af den relative udvikling i antallet af offentligt ansatte inden for de enkelte faggrupper frem mod 2025, er der i nærværende svar taget udgangspunkt i disse fordelinger af faggruppernes beskæftigelse på tværs af offentlige forbrugsområder, samt de relative udviklinger i det demografiske træk på disse områder. Dette leder til en beregningsteknisk forudsætning om antallet af offentligt ansatte læger, sygeplejersker, lærere og pædagoger i 2025, *jf. tabel 2*.

Hvis reduktionen af normalarbejdsugens længde fører til en reduktion af den gennemsnitlige arbejdstid for offentligt ansatte på 12,5 pct. (delvist gennemslag),⁴ skønnes der at være behov for at ansatte yderligere ca. 2.400 læger, 7.700 sygeplejersker, 7.700 lærere og 11.700 pædagoger, *jf. tabel 2*. Hvis reduktionen af den gennemsnitlige arbejdstid i stedet er 19 pct. (fuldt gennemslag), vil behovet være tilsvarende større, dvs. henholdsvis ca. 4.000 læger, 12.700 sygeplejersker, 12.700 lærere og 19.200 pædagoger.

Tabel 2

Øget behov for offentligt ansatte i 2025 ved indførelse af 30 timers arbejdsuge, udvalgte professioner

	Offentligt ansatte ved uændret gennemsnitlig arbejdstid	Øget behov for offentligt ansatte ved 12,5 pct. reduktion i gennemsnitlig arbejdstid	Øget behov for offentligt ansatte ved 19 pct. reduktion i gennemsnitlig arbejdstid
Læger	17.100	2.400	4.000
Sygeplejersker	54.000	7.700	12.700
Lærere	54.100	7.700	12.700
Pædagoger	82.000	11.700	19.200

Anm.: Der er afrundet til nærmeste 100 personer. Pædagoger inkluderer specialpædagoger, men ikke pædagogmedhjælpere. Lærere dækker over offentligt ansatte lærere som underviser på grundskoleniveau (0.-10. klasse).

Kilde: KP17, Danmarks Statistik, Lovmodellens datagrundlag og egne beregninger.

³ For en detaljeret gennemgang af metoden bag disse fremskrivninger se *Nye veje og høje mål – kvalitetsudvalgets samlede analyse-rapport, appendiks 2*.

⁴ Det forudsættes at alle faggrupper nedsætter deres gennemsnitlige arbejdstid svarende til den gennemsnitlige reduktion blandt alle offentligt ansatte.

Det bemærkes, at hvis antallet af offentligt ansatte inden for de fire faggrupper skal øges i et omfang svarende til resultaterne i tabel 2, vil det kræve en tilpasning af uddannelsesmønstret frem mod 2025. Fx blev der i 2016 uddannet knap 2.500 sygeplejersker. Hvis der skal uddannes 7.700 eller 12.700 ekstra sygeplejersker frem mod 2025, og der tages højde for, at uddannelsen tager treethalvt år, skal det årlige optag i de nærmeste år øges i et omfang, der svarer til henholdsvis 75 pct. og 125 pct. af antallet af sygeplejersker, der blev uddannet i 2016.

Afslutningsvis bemærkes det, at danskernes arbejdsindsats er afgørende for finansieringen af det danske velfærdssamfund. Fordi den offentlige sektor er stor, og de offentlige udgifter høje sammenlignet med de fleste andre lande, er det vigtigt for finansieringen af den offentlige økonomi, at danskernes samlede arbejdsindsats ikke reduceres, men tværtimod øges ved at styrke det samlede arbejdsudbud.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister